

**REGIONALNY DYREKTOR
OCHRONY ŚRODOWISKA
W KATOWICACH**

WPN.6510.1.2014.MS

Katowice, 7 kwietnia 2014 r.

**Pan Hubert Kretek
Dyrektor Arboretum Bramy
Morawskiej
ul. Markowicka 17
47-400 Racibórz**

Zawiadamiam, że w dniu 25 kwietnia 2014 r. na podstawie art. 77 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. z 2013 r., poz. 627 z późn. zm.) zostanie przeprowadzona kontrola Arboretum Bramy Morawskiej ul. Markowicka 17, 47-400 Racibórz. Celem kontroli jest zbadanie spełnienia wymogów art. 69 ustawy o ochronie przyrody.

Jednocześnie informuję, iż zakres kontroli obejmuje okres od 5 października 2011 r. do dnia kontroli. W związku z powyższym uprzejmie proszę o przygotowanie do przekazania w trakcie kontroli następujących materiałów:

- dokumentacji hodowlanej, w tym informacji o hodowanych gatunkach zagrożonych wyginięciem, w celu ochrony ex situ,
- informacji o uczestnictwie w badaniach naukowych, które mają na celu ochronę gatunków zagrożonych wyginięciem w stanie wolnym,
- informacji o prowadzonej edukacji w zakresie ochrony gatunkowej roślin i grzybów z uwzględnieniem różnorodności biologicznej.

Do wiadomości:
WPN a/a

4.04.2014
mgr J. Prazuch
**Zastępca Regionalnego Dyrektora
Ochrony Środowiska w Katowicach
Regionalny Konserwator Przyrody**

mgr Jolanta Prazuch

**Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska
w Katowicach**

mgr Bernadeta Błaszczak
mgr Bernadeta Błaszczak

PROGRAM KONTROLI

Temat kontroli: ocena warunków prowadzenia ogrodu botanicznego oraz spełniania wymogów art. 69 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. z 2013 r., poz. 627 z późn. zm.)

Rodzaj kontroli: kontrola problemowa

Jednostka kontrolowana: Arboretum Bramy Morawskiej
ul. Markowicka 17, 47-400 Racibórz

Cel kontroli: realizacja zapisów art. 77 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody.

Zakres przedmiotowy kontroli: wymogi art. 69 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody

Okres objęty kontrolą: od 5 października 2011 r. do dnia kontroli.

Podstawa prawna: art. 77, ust 1 ustawy o ochronie przyrody.

Osoba prowadząca kontrolę:

Damian Czechowski - główny specjalista ds. ochrony gatunkowej w Wydziale Ochrony Przyrody i Obszarów Natura 2000

Monika Stanicka - specjalista ds. ochrony gatunkowej w Wydziale Ochrony Przyrody i Obszarów Natura 2000

Termin przeprowadzenia kontroli: 25 kwietnia 2014 r.

Założenia organizacyjne kontroli: Kontrolujący zapoznają się z dokumentacją metodą reprezentatywną. Po zakończeniu kontroli kontrolujący sporządzą protokół.

11.
4.04.2014
2.10.14

Zastępca Regionalnego Dyrektora
Ochrony Środowiska w Katowicach
Regionalny Konserwator Przyrody

mgr Jolanta Przekuch

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska
w Katowicach
mgr Bernard Blaszczyk

WPN.6510.1.2014.MS.2

PROTOKÓŁ KONTROLI

Egz. nr 1 i 2

- 1. Oznaczenie jednostki kontrolowanej, jej adres NIP i REGON**
Arboretum Bramy Morawskiej, ul. Markowicka 17, 47-400 Racibórz
NIP 639-18-46-683 REGON 278251086
- 2. Nazwa organu sprawującego nadzór nad jednostką kontrolowaną.**
Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Katowicach
- 3. Imię i nazwisko kierownika jednostki kontrolowanej oraz okres, w którym pełni on swoją funkcję – z uwzględnieniem zmian w okresie objętym kontrolą.**
Pan Hubert Kretek Dyrektor Arboretum Bramy Morawskiej
Funkcję pełni od 1 czerwca 2004 r.
- 4. Imię i nazwisko osoby udzielającej wyjaśnień lub składającej oświadczenie.**
Nie składano oświadczenia ani nie udzielano wyjaśnień.
- 5. Imię i nazwisko oraz stanowisko służbowe kontrolującego lub kontrolujących, nazwę komórki kontroli oraz numer i data upoważnienia do kontroli.**

Damian Czechowski – Główny Specjalista, Wydział Ochrony Przyrody i Obszarów Natura 2000 RDOŚ w Katowicach, upoważnienie do kontroli nr 16 z 25 kwietnia 2014 r., znak WOF-I.011.16.2014

Monika Stanicka – Specjalista, Wydział Ochrony Przyrody i Obszarów Natura 2000 RDOŚ w Katowicach, upoważnienie do kontroli nr 15 z 25 kwietnia 2014 r., znak WOF-I.011.15.2014

- 6. Data rozpoczęcia i zakończenia czynności kontrolnych w jednostce kontrolowanej z wymieniem ewentualnych przerw w kontroli.**
25.04.2014 r.

- 7. Określenie przedmiotowego zakresu kontroli i okresu objętego kontrolą.**

Ocena spełniania wymogów art. 69 ustawy o ochronie przyrody, tj. kontrola wykonywania obowiązków ogrodu botanicznego: uczestnictwa w badaniach naukowych, które mają na celu ochronę gatunków zagrożonych wyginięciem w stanie wolnym, prowadzenia edukacji w zakresie ochrony gatunkowej roślin i grzybów z uwzględnieniem różnorodności biologicznej, prowadzenie upraw roślin gatunków zagrożonych wyginięciem, w celu ochrony *ex situ*, a następnie wprowadzanie do środowiska przyrodniczego w ramach programów ochrony tych

gatunków, przetrzymywania roślin w warunkach odpowiadających ich potrzebom biologicznym oraz prowadzenia dokumentacji hodowlanej.

8. Informację o wcześniej przeprowadzonej kontroli w zakresie objętym kontrolą.

Ostatnia kontrola przeprowadzona przez pracowników Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Katowicach odbyła się 3-4.10.2011 r.

9. W trakcie przeprowadzonej kontroli stwierdzono, co następuje:

Kontrola została przeprowadzona na podstawie art. 77 ust. 1. ustawy z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody (Dz.U. z 2013 r., poz. 627 z późn. zm.), który nakłada na regionalnego dyrektora ochrony środowiska obowiązek przeprowadzenia kontroli ogrodów botanicznych, zoologicznych i ośrodków rehabilitacji zwierząt w zakresie ich działalności.

W związku z obowiązkiem przeprowadzenia ww. kontroli nie rzadziej niż raz na 3 lata w roku bieżącym kontrola ta została przeprowadzona z inicjatywy własnej Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach.

Informacje dodatkowe dotyczące kontrolowanej jednostki zawiera załącznik nr 1 - do niniejszego protokołu.

Przedmiotem kontroli było przeprowadzenie spełnienia wymogów art. 69 ustawy o ochronie przyrody.

Niniejsza kontrola miała charakter kontroli problemowej. Część zagospodarowana Arboretum zajmuje 25 ha, pozostała część jest utrzymywana w stanie półnaturalnym – wykonywane są jedynie cięcia sanitarne oraz, w przypadkach klęsk żywiołowych, usuwane są wiatrolomy i śniegołomy w celu utrzymania ścieżek.

W części niezagospodarowanej występują siedliska o charakterze świeżego lasu mieszanego oraz grądu. Skontrolowano tereny oznaczone na mapie przeglądowej Arboretum z 1996 r. jako oddziały 3, 4, 8, 9, 10 i 11. Na tych powierzchniach znajdują się skupiska rodzimych gatunków chronionych – lista w załączeniu oraz metaplantacje – stanowiska zastępcze dla gatunków roślin chronionych przeniesionych w związku z budową zbiornika wodnego na terenie Kopalni Piasku w Kotlarni. Wykonawcą prac związanych z przeniesieniem na zlecenie Kopalni Piasku „Kotlarnia”, S.A. z siedzibą 47-246 Kotlarnia, ul. Dębowa 3, jest Pracownia Żywokost, Waldemar Szendera, 43-267 Suszec, Kol. Podlesie 5. Lista gatunków i informacje szczegółowe w załączniku nr 1.

Arboretum Bramy Morawskiej na swoim terenie prowadzi Program Monitoringu następujących gatunków: kruszczyk siny *Epipactis purpurata*, kruszczyk połabski *Epipactis albensis* oraz paproci.

Arboretum Bramy Morawskiej uczestniczy w polsko – czeskim programie „Brama Morawska – szlaki migracji roślin” w ramach którego organizowane są coroczne konferencje oraz nawiązano współpracę z MIES. W związku z tym, na terenie Arboretum powstała kolekcja liliowców i irysów.

Ośrodek prowadzi edukację ekologiczną w zakresie bioróżnorodności: na terenie znajduje się ścieżka edukacyjna i ścieżka zdrowia oraz Pracownia Zachowania Bioróżnorodności wyposażona m.in. w 2 mikroskopy (w tym jeden skaningowy), dzięki czemu prowadzone są zarówno zajęcia w terenie jak i lekcje pn.: „Świat w skali nano”, „Sowy” i „Drzewko szczęścia”. Pracownicy Arboretum prowadzą również lekcje w szkołach. W ramach współpracy z Arboretum Pani dr Gabriela Habrom-Rokosz prowadzi na terenie ośrodka warsztaty fotograficzne „Foto-Eko”.

Ośrodek bierze udział w ogólnopolskim projekcie realizowanym przez szkoły średnie Eduscience w ramach którego prowadzone są obecnie zajęcia terenowe dla wycieczek z całej Polski.

Dokumentacja hodowlana jest prowadzona na bieżąco w postaci Księgi Nasadzeń oraz szczegółowego wykazu zawierającego szkic miejsca nasadzenia i informacje potwierdzające obecność w kolejnych latach lub o wypadnięciu osobnika. W odniesieniu do metaplantacji ośrodek dysponuje dokumentacją wykonaną przez Pracownię Żywokost, Waldemar Szendera (2012).

Placówka udostępniana jest dla zwiedzających przez więcej niż 7 dni w roku (całorocznie 7 dni w tygodniu, od świtu do zmierzchu).

Na terenie Arboretum znajduje się „Mini Zoo”, w którym na mocy decyzji Ministra Środowiska DOPweg-4201-04-4S-26/02/al. z 23 grudnia 2002 r. okresowo przetrzymywane są chronione gatunki zwierząt w celu leczenia i rehabilitacji – lista gatunków w załączniku nr 1. Obecnie w ośrodku przebywają 2 osobniki bociana białego, których stan nie rokuje nadziei na powrót do środowiska naturalnego i 3 pustulki, które zostaną wypuszczone roku bieżącym. Na terenie Mini Zoo znajdują się również kolekcja lilaków oraz powojników.

Arboretum posiada Regulamin dla odwiedzających – Przepisy Porządkowe.

10. Wzmianka o przekazaniu informacji o podjętych działaniach zapobiegających powstaniu nieprawidłowości i ich skutkach do czasu zakończenia kontroli

Brak – nie sporządzono

11. Wzmianka o sporządzonych protokołach dodatkowych, odpisach i wyciągach oraz o zabezpieczonych dowodach (w przypadku występowania)

Nie zachodziła konieczność spisywania protokołów dodatkowych

12. Wzmianka o dokonaniu wpisu do książki kontroli.

Wpisu do książki kontroli dokonano pod lp. nr 10, strona 3 / Nazwa książki: Książka kontroli

13. Informacja o odczytaniu przez kierownika jednostki kontrolowanej protokołu kontroli.

Pan Hubert Kretek Dyrektor Arboretum Bramy Morawskiej

14. Omówienie dokonanych w protokole poprawek, skreśleń i uzupełnień.

Nie było poprawek, skreśleń i uzupełnień.

15. Wzmianka o poinformowaniu kierownika kontrolowanej jednostki o prawie, sposobie i terminie zgłoszenia zastrzeżeń oraz o prawie odmowy podpisania protokołu.

Kierownika kontrolowanej jednostki poinformowano o przysługującym mu prawie wniesienia wyjaśnień, co do treści zawartych w niniejszym protokole do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach w terminie siedmiu dni od dnia otrzymania protokołu.

Protokół niniejszy sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach i przed podpisaniem odczytano. Egzemplarz nr 1 wręczono kierownikowi kontrolowanej jednostki.

Integralną część protokołu stanowi spis załączników.

Spis załączników:

Załącznik nr 1: szczegółowy opis oraz informacje dodatkowe: wykaz gatunków

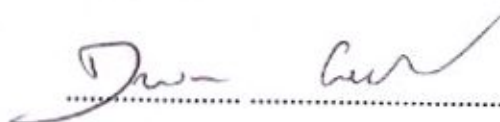
Załącznik nr 2: kserokopie upoważnień

Racibórz, 25.04.2014r.

.....

Kierownik jednostki kontrolowanej
/ z upoważnienia

.....

Stanisław Mouda

.....

.....
Kontrolujący

Załącznik nr 1

do protokołu kontroli Arboretum Bramy Morawskiej w Raciborzu ul. Markowicka 17,
47-400 Racibórz WPN.6510.1.2014.MS.2

1. Informacje ogólne:

Właściciel: gmina Racibórz

Zarządca: trwały zarząd od 15.12.2004r. Arboretum Bramy Morawskiej w Raciborzu, dyrektor – Pan Hubert Kretek

Data założenia obiektu:

Podstawa działalności: decyzja Ministra Środowiska nr DOPogiz-4210-1-5757-1/05/kl z 27 grudnia 2005 r. zezwalająca na prowadzenie ogrodu botanicznego na terenie nieruchomości o łącznej powierzchni: 162,7884 ha

Położenie: gmina Racibórz, obręby Ostróg, Brzezcie oraz Markowice, ul. Markowicka 17, 47-400 Racibórz

Zapis w MPZP: Zgodnie z Uchwałą Rady Miasta Racibórz nr XII/147/2007 z 26.09.2007r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru Arboretum Bramy Morawskiej w Raciborzu teren ten oznaczono jako obszar ogrody botanicznego.

Liczba pracowników: 12 osób

Obiekt nadzorowany: monitoring całodobowy, alarm, ochrona całodobowa, ogrodzenie na długości 2500 mb,

Ogród jest udostępniony do zwiedzania przez cały rok 7 dni w tygodniu.

2. Opis szczegółowy:

Szczegółowej kontroli poddano oddziały 3, 4, 8, 9, 10 i 11 w części botanicznej niezagospodarowanej. Występują tu:

- siedliska o charakterze świeżego lasu mieszanego oraz grądu na których znajdują się skupiska rodzimych gatunków chronionych – lista w załączeniu. Stanowiska te, w celu ochrony, nie są w żaden sposób oznaczone. Rośliny rosną w warunkach odpowiadających ich potrzebom biologicznym.
- stanowiska zastępcze dla gatunków roślin chronionych przeniesionych w związku z budową zbiornika wodnego na terenie Kopalni Piasku w Kotlarnii: skrzyp olbrzymi *Equisetum telmateia*, widłaczek torfowy *Lycopodiella inundata*, kruszczyk błotny *Epipactis palustris*, widłak goździsty *Lucopodium clavatum*, rosiczka okrągłolistna *Drosera rotundifolia*, torfowiec frędzlowaty *Sphagnum fimbriatum*, listera jajowata *Listera ovata*. Platy na których rośnie rosiczka okrągłolistna, widłak goździsty oraz widłaczek torfowy są sztucznie podlewane w celu utrzymania odpowiedniej wilgotności, pozostałe gatunki rosną na

stanowiskach naturalnie odpowiadających ich potrzebom biologicznym. Stanowiska oznaczone są drewnianymi palikami.

3. Dokumentacja hodowlana roślin

Dokumentacja hodowlana jest prowadzona na bieżąco w postaci Księgi Nasadzeń oraz szczegółowego wykazu zawierającego szkic miejsca nasadzenia i informacje potwierdzające obecność lub wypadnięcie osobnika w kolejnych latach.

4. Informacje inne:

Placówka udostępniana jest dla zwiedzających przez więcej niż 7 dni w roku (całorocznie 7 dni w tygodniu, od świtu do zmierzchu).

Gatunki przetrzymywane w „Mini Zoo”:

1. Bażant srebrzysty (*Lophura nycthemera*) szt. 4
2. Bażant złoty (*Chrysolophus pictus*) szt. 8
3. Biegus szt. 1
4. Paw indyjski (*Pavo cristatus*) szt. 3
5. Gęś gęgawa (*Anser anser*) szt. 1
6. Kaczka karolinka (*Aix spinosa*) szt. 5
7. Kaczka mandarynka (*Aix galericulata*) szt. 5
8. Kaczka krzyżówka (*Anas platyrhynchos*) szt. 5
9. Papużka nimfa (*Nymphicus hollandicus*) szt. 1
10. Kuc szetlandzki (*Equus caballus*) szt. 3
11. Osioł (*Equus africanus f. asinus*) szt. 5
12. Daniel (*Dama dama*) szt. 5

Gatunki przetrzymywane w „Mini Zoo” na mocy decyzji Ministra Środowiska DOPweg-4201-04-4S-26/02/al. Z 23 grudnia 2002 r. zezwalającej na czasowe przetrzymywanie gatunków chronionych w celu leczenia i rehabilitacji:

1. Pustułka (*Falco tinnunculus*) szt. 3
2. Bocian biały (*Ciconia ciconia*) szt. 2

Zwierzęta objęte są opieką weterynaryjną na zasadach gospodarstwa hodowlanego. Zwierzęta są przetrzymywane w warunkach odpowiadających ich potrzebom biologicznym.

**REGIONALNY DYREKTOR
OCHRONY ŚRODOWISKA
W KATOWICACH**

WPN.6510.1.2014.MS.3

Katowice, 6 maja 2014 r.

**Pan Hubert Kretek
Dyrektor Arboretum Bramy
Morawskiej
ul. Markowicka 17
47-400 Racibórz**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 77 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. z 2013 r., poz. 627 z późn. zm.), działający z upoważnienia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach pracownicy Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Katowicach 25 kwietnia 2014r. przeprowadzili kontrolę problemową Arboretum Bramy Morawskiej, ul. Markowicka 17, Racibórz. W związku z tą kontrolą, przekazuję Panu niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Szczegółowe wyniki kontroli zostały przedstawione w protokole kontroli nr WPN.6510.1.2014.MS.2. Stwierdzono m.in., że na terenie Arboretum, na podstawie decyzji Ministra Środowiska DOPweg-4201-04-4S-26/02/al. z 23 grudnia 2002 r. przetrzymywane są dwa osobniki bociana białego oraz trzy osobniki pustułki. Ww. decyzja dopuszcza okresowe przetrzymywanie chronionych gatunków zwierząt w celu leczenia i rehabilitacji. Obydwa osobniki bociana białego nie rokują nadziei na powrót do środowiska naturalnego w związku z czym w świetle art. 52 ust. 6 ustawy o ochronie przyrody, należy zwrócić się z wnioskiem do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach w trybie art. 56 ust. 2 pkt 2 ww. ustawy, o wydanie zezwolenia na ich przetrzymywanie lub przekazać bociany do uprawnionego ośrodka rehabilitacji lub ogrodu zoologicznego.

O sposobie wykonania zaleceń pokontrolnych proszę powiadomić Regionalną Dyrekcję Ochrony Środowiska w Katowicach w terminie do 31 maja 2014r.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska
w Katowicach

[Signature]
mgr Bernard Błaszczak

Do wiadomości:
WPN aa

6 05 16 14